

FINANSPOLICY
För Härnösands kommun samt
de helägda kommunala bolagen

Dokumentnamn	Finanspolicy	Dokumenttyp Policy		
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum 2018-12-17	Diarienummer KS2018-000511	
Dokumentansvarig/processägare	Ekonomichef	Version 1	Senast reviderad 2014-11-08	Giltig t o m 2022-12-31
Dokumentinformation	Finanspolicy gällande Härnösands kommunkoncern			
Dokumentet gäller för	Härnösands kommunkoncern			
Annan information	-			

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Finanspolicyns syfte och omfattning	3
1.2	Finansverksamhetens mål	3
2	Organisation och ansvarsfördelning	4
3	Likviditetsförvaltning	5
3.1	Betalningsberedskap	5
3.2	Koncernkonto	5
3.3	Förvaltning av kortfristig likviditet	5
3.4	Utlåning till kommunens bolag	5
3.5	Placering pensionsmedel	5
4	Riskhantering	6
4.1	Aktiv finansförvaltning	6
4.2	Identifierade risker	6
5	Finansiering	7
5.1	Risk och upplåningsbehov	7
5.2	Finansiell leasing	7
5.3	Pensionsskuld	7
5.4	Betalningssystem	7
6	Godkända instrument	8
6.1	Godkända instrument placering	8
6.2	Godkända instrument upplåning	8
6.3	Godkända motparter placering	8
6.4	Godkända motparter upplåning	8
6.5	Godkända derivat	8
7	Borgen och garantier	9
8	Rapportering	10

1 Inledning

1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning

Denna finanspolicy anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom kommunkoncernen (kommunen och de helägda bolagen) ska bedrivas, gällande organisation, ansvarsfördelning, finansiell riskhantering, finansiering, borgen samt uppföljning och rapportering.

1.2 Finansverksamhetens mål

Finansverksamhetens mål är att

- Inom finanspolicyns ramar och riktlinjer minimera kommunens räntekostnader och risker
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med en god intern kontroll
- Säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på lång och kort sikt.

2 Organisation och ansvarsfördelning

Nedan framgår fördelningen av ansvar mellan kommunfullmäktige respektive kommunstyrelse. Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelse till delegat framgår av kommunstyrelsens delegationsordning.

Kommunfullmäktige	• Finanspolicy för kommunkoncernen. • Beloppsramar för kommunens kontokrediter och lånelöften under kommande budgetår. • Beloppsramar för kommunens nyupplåning under kommande budgetår. • Beloppsramar för kommunens omsättning av lån under kommande budgetår. • Beloppsramar och villkor för borgen till kommunens företag. • Tillåtna former och godkända motparter vid placering • Tillåtna former och godkända motparter vid upplåning • Tillåtna derivatinstrument och godkända parter
Kommunstyrelsen	• Ansvarar för förvaltning av donationsstiftelser. • Utarbetar riktlinjer rörande den operativa finansverksamheten som säkerställer en god intern kontroll och att reglerna i kommunens finanspolicy efterlevs. • Vid behov lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av kommunens finanspolicy • Beslutar om kommunstyrelsens representanter i pensionsstiftelsen samt överföring av likvida medel till densamma för kommunens räkning.
De kommunala bolagen	• De kommunala bolagen ska upprätta en företagsspecifik finanspolicy, som baseras på den kommungemensamma finanspolicyn samt gällande ägardirektiv, som beslutas av respektive bolagsstyrelse och delges kommunstyrelsen.

3 Likviditetsförvaltning

Tillgängliga likvida medel definieras som

- Kassa och bank
- Ej utnyttjade kreditlöften
- Finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar

3.1 Betalningsberedskap

Kommunen ska ha tillgångar i kassa och bank som motsvarar en betalningsberedskap om minst 30 betalningsdagar.

Likviditetsöverskott som inte är tillfälligt, utöver den likviditet som krävs för att upprätthålla ovanstående betalningsberedskap, ska användas för att amortera kommunens låneskuld under förutsättning att inte andra enskilda beslut tas som påverkar likviditetsöverskottet.

3.2 Koncernkonto

Kommunen och de kommunala företagens likvida medel och betalningsflöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem enligt de ägardirektiv som fastställts på bolagsstämman för respektive företag. De kommunala bolagen äger inte rätt att öppna nya konton utanför koncernkontostrukturen utan att skriftligen efterhöra kommunstyrelsens uppfattning.

3.3 Förvaltning av kortfristig likviditet

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna instrument och i godkända motparter, se 6.1 och 6.3. Placerade medel ska kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom tre bankdagar.

3.4 Utlåning till kommunens bolag

Förutom placering i banker eller dylikt får utlåning endast ske inom kommunkoncernen. Utlåning till kommunens bolag grundar sig på de ramar och villkor som kommunfullmäktige beslutat.

3.5 Placering pensionsmedel

Kommunfullmäktige skall enligt kommunallagen besluta om hur pensionsmedlen skall användas. Härnösands kommun redovisar hela sin pensionsskuld i balansräkningen, så kallad fullkonsolidering. Det innebär att förändringar av skulden påverkar kommunens ekonomiska resultat. Tidigare upparbetade pensionsmedel placeras via återlån till kommunen, medan nya upparbetade pensionsmedel ska överföras till Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse.

Kommunstyrelsen ska avsätta medel till Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse som minst motsvarar ökningen av kommunens samlade pensionsskuldökning. Kan inte detta göras ska kommunstyrelsen tillskriva kommunfullmäktige. Avsättningar på mer än 50 mnkr årligen till Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse, utöver den årliga pensionskuldsökningen, ska beslutas av kommunfullmäktige. Motsvarande del till belopp av åtagandet skall överföras till pensionsstiftelsen.

4 Riskhantering

4.1 Aktiv finansförvaltning

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett visst mått av finansiellt risktagande. En passiv finansförvaltning innebär att inga åtgärder vidtas för att minimera eller parera risker. Genom en aktiv finansförvaltning skapas möjligheter till ett rationellt hanterande av risker med beaktande av den kostnad som det medför att minska eller eliminera riskerna.

4.2 Identifierade risker

Finansiell verksamhet är utsatt för olika sorters risker. En aktiv förvaltning skapar möjlighet att hantera riskerna. De risker som finns utgörs främst av ränterisk, motpartsrisk, likviditetsrisk och operativ risk

Ränterisk är en risk till följd av värdeförändring på räntebärande positioner till följd av ändrade marknadsräntor. För att minska marknadsrisken sätts begränsningar i vilka instrument som är tillåtna dels genom bindningstider på kapital och räntor.

Motpartsrisk utgörs av risken att motparten inte kan uppfylla sina förpliktelser. För att minska motpartsrisken fastställs vilka motparter som affärerna görs med.

Likviditetsrisk utgörs av att placerade medel inte kan omsättas till likvida medel när behov föreligger. Detta hanteras genom att del av placering skall göras i sådana finansiella tillgångar som snabbt kan omsättas på marknaden utan betydande förluster.

Operativ risk utgörs av förluster på grund av icke ändamålsenliga eller otillräckliga rutiner, avsiktliga eller oavsiktliga mänskliga fel, felaktiga system eller till följd av externa händelser. Den operativa risken minskas genom att styrelsen har god kännedom om hanteringen och fattar beslut om tillämpningsanvisningar. En hög riskmedvetenhet och kritisk granskning bland inblandande personer minskar den operativa risken.

5 Finansiering

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om ramar för kontokrediter och långfristig upplåning i form av ramar för nyupplåning och omsättning av lån som ska gälla för det kommande budgetåret. Beslut om att ingå avtal om finansiell leasing ska fattas av kommunfullmäktige.

Finansieringskostnaden skall hållas låg med hjälp av konkurrens vid upplåning. Upplåning för att skaffa medel för placering är inte tillåtet. Godkända former för upplåning och godkända motparter, se 6.2 och 6.4.

5.1 Risk och upplåningsbehov

För de kommunala bolag samt övriga organisationer som kommunen tidigare har borgat för, ska kommunfullmäktige i samband med fastställande av årsbudget, fastställa borgenstak.

Beslutet från de kommunala bolagen ska tillställas kommunstyrelsen. För att underlätta samordning inom koncernen ska de kommunala bolagen vid nyupplåning eller omsättning av lån meddela kommunstyrelsen, eller den de utser, för att underlätta samordningen av kapitalbehovet.

Kommunkoncernen måste säkerställa behov av kapital. Genom att tillse att inte en större del av lånen kan sägas upp eller förfalla samtidigt kan risken minskas. Av den totala lånestocken får maximalt 50 procent förfalla till betalning varje år. Detta gäller under förutsättning att inte kapital har säkerställts i motsvarande grad på annat sätt inom kommunkoncernen.

Räntebindningstiden ska anpassas efter låneportföljens storlek samt risk på investering. Kommunstyrelsen och respektive styrelse i de kommunala bolagen ska besluta om vilka genomsnittliga räntebindningstider som gäller för organisationen, där också beslutet motiveras.

5.2 Finansiell leasing

Finansiell leasing jämställs med upplåning och omfattas av regler för upplåning i detta dokument. Utifrån ett resonemang om risk omfattas även stora operationella leasingavtal av reglerna för upplåning.

5.3 Pensionsskuld

Kommunens pensionsskuld skall minska genom avsättning av medel till Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse. De kommunala bolagen som har pensionsskuld i sin balansräkning ska ta ställning till huruvida de ska avsätta medel till Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse.

5.4 Betalningssystem

Kommunstyrelsen skall ha effektiva betalningsrutiner och tillse att kontanthantering i kommunen minskas bland annat genom betalkort.

6 Godkända instrument

Den kommunala koncernen ska i sin kapitalförvaltning sträva efter att vara en ansvarsfull investerare. Detta innebär att placeringar ska bedömas efter såväl etiska som ekonomiska och finansiella aspekter.

6.1 Godkända instrument placering

För placering av kortfristig överlikviditet är följande instrument tillåtna:

- Räntebärande värdepapper
- Bankinlåning

6.2 Godkända instrument upplåning

För upplåning av kortfristig och långfristig finansiering är följande instrument tillåtna:

- Checkkredit
- Reverslån

6.3 Godkända motparter placering

- Svenska staten
- Kommuninvest
- Svenska kommuner
- Hel- eller delägda företag
- Danske Bank
- Handelsbanken
- Nordea
- SEB
- Swedbank

6.4 Godkända motparter upplåning

- Kommuninvest
- Handelsbanken
- Nordea
- SEB
- Swedbank

6.5 Godkända derivat

Derivat kan användas i affärsverksamhet för att minimera risker och/eller justera räntebindningen i portföljen. Alla derivat ska vara kopplade till en underliggande placering/upplåning. Transaktioner får endast ske med, i förväg godkända motparter. Följande ränte- och valutaderivat är godkända:

- Ränteswap
- FRA
- Räntetak
- Räntekorridor
- Valutaswap
- Valutatermin

Kommunen/bolaget har inte rätt att ställa ut optioner.

7 Borgen och garantier

Målet är att minska och på sikt avsluta ingångna borgensåtagande som ligger utanför kommunkoncernen.

De kommunala bolag, som kommunen ingått borgen för, ska tillstålla utestående ej använda pantbrev till Härnösands kommun. Borgen för andra än de kommunala bolagen ska även de tillstålla Härnösands kommun pantbrev maximalt upp till borgensförpliktelsen, när sådana pantbrev finns. Det finns ingen förpliktelse att utfärda nya pantbrev för att täcka borgensåtagandet, om inte särskilda skäl så föreligger i samband med beslutet.

Borgen lämnas för lån till investeringar i byggnader, anläggningar, maskiner, transportmedel och inventarier mm.

Innan borgens tecknas om kommunal borgen, ska beslutet vunnit laga kraft, innan underskrift få ske.

Avkrävs något bolag garantier eller annan form av säkerhet ska kommunstyrelsen, eller den de utser, informeras.

Kommunstyrelsen äger rätt att i begränsad omfattning utge underskottsgarantier till vissa arrangemang, om dessa inte uppgår till väsentligt belopp.

För utställd borgen tas en borgensavgift som faktureras den som fått kommunal borgen. Borgensavgiften ska vara marknadsmässig. Avgiftens storlek sätts av kommunfullmäktige i samband med budget eller i särskild ordning.

8 Rapportering

Kommunstyrelsen ska i samband med årsredovisning och delårsrapporter till kommunfullmäktige lämna en rapport avseende kommunens finansverksamhet. Dessutom skall kommunstyrelsen i sina anvisningar och i sitt löpande arbete tillse att de löpande har sådan information som krävs för att kunna ha tillfredsställande kontroll på finansverksamheten i kommunen och de kommunala bolagen.

De kommunala bolagen skall vid löpande träffar med representanter för kommunstyrelsen rapportera om det finansiella läget för bolaget. Detta utöver vad kommunstyrelsen beslutar om att de kommunala bolagen ska rapportera.